

Nr 49

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1968/69 av utgifterna under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m.

Bankoutskottet avger härmed utlåtande i anledning av i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående regleringen för budgetåret 1968/69 av utgifterna under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. I utlåtandet behandlar utskottet även följande särskilda framställningar från styrelsen för riksdagens förvaltningskontor:

1) angående sammanfattande person- och sakregister till riksdagens protokoll med bihang för åren 1961—1970;

2) angående företagsnämndernas verksamhet inom riksdagsförvaltningen m. m.;

3) angående anslag till fortsatt utredning om riksdagens lokalfrågor. Framställningarna fogas som *bilagor 2—4* till detta utlåtande.

Förutom av de framställningar som ovan angivits har utskottet tagit del av de anslagsframställningar som av riksdagens verk utom riksbanken och riksgäldskontoret samt av riksdagens interparlamentariska grupp och av Sällskapet Riksdagsmän och forskare ingivits till riksdagens förvaltningskontor och som legat till grund för dettas anslagsberäkningar. Innehållet i dessa skrivelser har redovisats under respektive punkter i statsverkspropositionen. Med skrivelse den 25 april 1968 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor vidare till utskottet överlämnat en promemoria med kompletterande anslagsberäkningar, avseende vissa punkter under den ifrågasvarande huvudtiteln. Innehållet i denna promemoria redovisas i det följande under de särskilda punkterna.

Vissa gemensamma frågor

Huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. har i årets statsverksproposition fått en jämfört med tidigare år reviderad uppställning. Redovisningen av anslagsbehoven sker nu efter i huvudsak samma system som under övriga huvudtitlar. Förändringarna innebär bl. a. att anslagsutvecklingen redovisas för en treårsperiod och att mera ingående motiveringar för föreslagna anslagsförändringar lämnas än vad som varit fallet tidigare år. En från principiell synpunkt viktig förändring är vidare att förslagen numera 1 — *Bihang till riksdagens protokoll 1968. 8 saml. Nr 49*

inte liksom enligt tidigare gällande ordning formellt ställs av Kungl. Maj:t. Kungl. Maj:ts befattning med huvudtiteln inskränker sig enligt det nya systemet till att de förslag till anslag m. m. som avgivits av fullmäktige i riksgäldskontoret och styrelsen för riksdagens förvaltningskontor överlämnas till riksdagen för prövning.

I sin ovannämnda framställning om företagsnämndernas verksamhet inom riksdagsförvaltningen m. m. (*bilaga 2*) erinrar styrelsen för riksdagens förvaltningskontor om Kungl. Maj:ts förslag i statsverkspropositionen (bil. 2, s. 14) om att de anställda genom sina fackliga representanter skall få medbestämmanderätt i vissa frågor av ekonomisk natur. Dessa frågor gäller ersättningar och belöningar för förslag till rationalisering och andra förbättringar samt användningen av medel för vissa personalvårdande åtgärder som avses i Kungl. Maj:ts cirkulär 1966: 381. Vid myndighet som disponerar särskilda medel för ändamålet kan beslutanderätten i hithörande frågor övertas av företagsnämnden, medan vid andra myndigheter företagsnämnden kan få besluta om ersättning och belöning av förslag intill ett visst högsta belopp. Om företagsnämnden vill överskrida detta belopp skall ärendet överlämnas till en särskild central förslagsnämnd.

Vad sålunda föreslagits för den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen bör enligt styrelsens mening vid bifall i ifrågavarande avseende till statsverkspropositionen få motsvarande tillämpning inom riksdagsförvaltningen. Styrelsen hemställer att riksdagen med verkan från och med den 1 juli 1968 skall

a) godkänna vad i framställningen föreslagits om dispositionen av medel för förslagsverksamhet och personalvårdande åtgärder;

b) bemyndiga styrelsen att inrätta en central förslagsnämnd för riksdagen och dess verk med i framställningen angivna uppgifter;

c) bemyndiga styrelsen att beträffande företags- och förslagsnämndernas verksamhet inom riksdagsförvaltningen meddela bestämmelser motsvarande dem som gäller eller kan komma att gälla inom den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen.

Vad Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen hemställt rörande de statliga företagsnämndernas verksamhet har bifallits av riksdagen (SU 42).

I sitt utlåtande 1967: 39 (s. 4) berörde utskottet i korthet frågan om införande inom riksdagsförvaltningen av någon motsvarighet till Kungl. Maj:ts beslut om disposition av anslag. Utskottet konstaterade att denna fråga skulle komma att aktualiseras i samband med de överväganden beträffande ordningen för uppförande av anslagen under fjortonde huvudtiteln som styrelsen för förvaltningskontoret anmält sig ha för avsikt att göra.

Utskottet vill inledningsvis uttala sin tillfredsställelse över att uppställningen av huvudtiteln Riksdagen och dess verk reviderats och anpassats till

den för övriga huvudtitlar gällande ordningen. Enligt utskottets mening har huvudtiteln härigenom vunnit i överskådlighet samtidigt som dess värde som informationskälla avsevärt stigit. Den företagna ändringen av formen för föredragande statsrådets hemställan framstår från konstitutionell synpunkt som mera tillfredsställande än tidigare tillämpad praxis.

I anledning av vad styrelsen för förvaltningskontoret föreslagit i fråga om företagsnämndernas verksamhet inom riksdagsförvaltningen får utskottet anföra att det synes naturligt att förhållandena på det personalpolitiska området inom riksdagsförvaltningen i möjligaste mån anpassas till dem som gäller inom statsförvaltningen i övrigt. Utskottet har icke någon erinran mot styrelsens förslag.

Frågan om införande inom riksdagsförvaltningen av någon motsvarighet till Kungl. Maj:ts beslut om disposition av anslag rymmer vissa konstitutionella och praktiska problem, som utskottet här vill beröra.

De allra flesta anslagen under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. har karaktären av förslagsanslag. Motsvarande torde i regel gälla övriga huvudtitlar, men för dessas del tillkommer att Kungl. Maj:t i stor utsträckning föreskriver maximeringar och andra villkor beträffande anslagen i deras helhet eller vissa anslagsposter. En motsvarande styrning av utgiftsutvecklingen på riksdagsförvaltningens område är givetvis principiellt sett önskvärd. Samtidigt måste hänsyn dock tagas till de speciella förhållandena på detta område.

Beslut om maximeringar och andra regleringar av medelsdispositionen inom riksdagsförvaltningen kan fattas av riksdagen i samband med beslut om anslagens storlek. Så sker redan i viss utsträckning — i likhet med vad fallet är beträffande många anslag under andra huvudtitlar — genom att riksdagen godkänner utskottets motiveringar till förslag rörande anslag eller till förslag om principbeslut med ekonomisk räckvidd. Som exempel kan nämnas att beträffande det anslag som anvisats för bidrag till riksdagspartiernas kostnader för gruppkanslier i nyss angiven ordning uppställts regler som får anses vara lika entydiga och bindande som om de föreläge i författningsform. Till dessa regler hänvisas också under vederbörande punkt i årets statsverksproposition. Att de nämnda reglerna inte — såsom skulle ha varit fallet om de gällt ett anslag under annan huvudtitel — åberopas i ett på grundval av riksdagens beslut utfärdat regleringsbrev förtar givetvis på intet sätt deras bindande karaktär.

Riksdagens möjligheter att besluta om bindningar av nu nämnt slag är emellertid begränsade i de fall då under löpande budgetår kan uppkomma frågor om på förhand icke reglerbara anslagsöverskridanden eller om frångående på annat sätt av fattade beslut. Att sådana frågor i mer än ett ringa antal fall skulle separat underställas riksdagens prövning ter sig inte

rimligt; därtill kommer att frågor av här avsett slag kan bli aktuella under tid då riksdagen inte är samlad. Då något organ till vilket lämpligen kunde delegeras att i riksdagens ställe besluta om anslagsvillkor o. s. v. icke finnes, framstår det som naturligt att var och en av de myndigheter etc. som äger disponera anslag som anvisats under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. får göra detta på eget ansvar inom ramen för de mera allmänt hållna begränsningar som riksdagen uppställt.

I anslutning till vad nu sagts vill utskottet sammanfattningsvis ange följande grundsatser för dispositionen av anslag under förevarande huvudtitel. Såsom anslagsvillkor är att betrakta vad som beträffande anslagens disposition anges dels i statsverkspropositionen, om ej annat framkommer vid riksdagsbehandlingen, dels i bankoutslottets utlåtande rörande utgiftsregleringen, i den mån detta godkännes av riksdagen, och dels i annan av riksdagen godkänd motivering för yrkande i anslagsfråga vilket bifalles av riksdagen. Anvisade anslag bör — även om de har karaktären av förslagsanslag — av berörda organ uppfattas som ramar för verksamheten, vilka inte utan tungt vägande skäl bör överskridas. När anslagsmottagare avser att i mera avsevärd grad avvika från riktlinjer vilka angivits i den anslagsframställning som legat till grund för riksdagens beslut eller vilka eljest uppställts för verksamheten bör övervägas huruvida frågan härom bör hänskjutas till riksdagen. Sålunda torde exempelvis frågan om en mera betydande utökning av en myndighets personalorganisation böra prövas av riksdagen, oavsett att myndigheten på grundval av gällande regler om inrättande av tjänster samt avlöningsanslagets karaktär av förslagsanslag *formellt sett* kan vara oförhindrad att på egen hand besluta därom.

Utskottet räknar med att här angivna principer kommer att iakttagas inom riksdagsförvaltningen. Någon anledning att framlägga något ytterligare förslag i ämnet synes för närvarande inte föreligga.

Aberopande vad här anförts hemställer utskottet,

att riksdagen

A. bifaller vad styrelsen för riksdagens förvaltningskontor hemställt om i sin framställning om företagsnämndernas verksamhet inom riksdagsförvaltningen m. m.,

B. i övrigt godkänner vad utskottet ovan anför.

De särskilda anslagen

1:o) Riksdagen: Arvoden m. m. till riksdagens ledamöter. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten A1 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Arvoden m. m. till riksdagens ledamöter* ett förslagsanslag av 21 780 000 kr.

2:o) Riksdagen: Reseersättningar till riksdagens ledamöter. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten A2 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Reseersättningar till riksdagens ledamöter* ett förslagsanslag av 2 300 000 kr.

3:o) Riksdagen: Riksdagsledamöters deltagande i Europarådets verksamhet. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten A3 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Riksdagsledamöters deltagande i Europarådets verksamhet* ett förslagsanslag av 200 000 kr.

4:o) Riksdagen: Riksdagsutskottens studieresor. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten A4 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Riksdagsutskottens studieresor* ett förslagsanslag av 500 000 kr.

5:o) Riksdagen: Bidrag till studieresor. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten A5 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Bidrag till studieresor* ett reservationsanslag av 100 000 kr.

6:o) Riksdagen: Representation m. m. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten A6 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Representation m. m.* ett förslagsanslag av 125 000 kr.

7:o) Riksdagen: Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp. Under punkten A7 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till Riksdagen: Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp ett förslagsanslag av 110 000 kr.

Utskottet har inte någon erinran mot medelsberäkningen. Om riksdagen godkänner vad utskottet ovan under rubriken Gemensamma frågor anfört angående disposition av anslagen under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m. torde någon anledning att ändra anslaget karaktär av förslagsanslag inte föreligga.

Utskottet hemställer sålunda,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp* ett förslagsanslag av 110 000 kr.

8:o) **Riksdagen: Bidrag till Sällskapet Riksdagsmän och forskare.** Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten A8 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Bidrag till Sällskapet Riksdagsmän och forskare* ett anslag av 20 000 kr.

9:o) **Riksdagen: Bidrag till riksdagspartiernas kostnader för gruppkansliet.** Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten A9 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Bidrag till riksdagspartiernas kostnader för gruppkansliet* ett förslagsanslag av 1 440 000 kr.

10:o) **Riksdagen: Utgivande av otryckta ständsprotokoll.** Med tillstyrkande av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag under punkten A10 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagen: Utgivande av otryckta ständsprotokoll* ett reservationsanslag av 50 000 kr.

11:o) **Den inre riksdagsförvaltningen: Avlöningar.** Under punkten B1 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till Den inre riksdagsförvaltningen: Avlöningar ett förslagsanslag av 7 610 000 kr.

I sin inledningsvis omnämnda promemoria med kompletterande anslagsberäkningar för budgetåret 1968/69 anför styrelsen följande:

I prop. 1968: 1, bil. 16 (s. 14) har förvaltningskontorets styrelse bl. a. anmält att en tjänst som kontorist i A 9 med placering vid upplysningstjänsten inrättats. För fullständighetens skull anmäles nu att tjänsten, sedan den utsedde befattningshavaren lämnat denna, av rekryteringsskäl utbytts mot en kansliskrivartjänst i A 11. Vidare har ett göromålsförordnande inrättats i A 13 avseende de arbetsuppgifter som ankommer på postvaktmästaren i första kammaren. Åtgärderna torde ej påkalla ändrad medelsberäkning under förevarande anslag.

Utskottet har ingen erinran mot styrelsens för riksdagens förvaltningskontor medelsberäkning och hemställer,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Den inre riksdagsförvaltningen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 7 610 000 kr.

12:o) *Den inre riksdagsförvaltningen: Kostnader för riksdagstrycket m. m.* Under punkten B2 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till *Den inre riksdagsförvaltningen: Kostnader för riksdagstrycket m. m.* ett förslagsanslag av 2 900 000 kr.

I sin promemoria med kompletterande anslagsberäkningar för budgetåret 1968/69 anför styrelsen om ifrågavarande anslag:

Som framhållits i prop. 1968: 1, bil. 16 (s. 15) har riksdagstrycket ökat i omfattning under senare år. För att få en realistisk anslagsberäkning till stånd för budgetåret 1968/69 har förvaltningskontoret fäst särskilt avseende vid utvecklingen under år 1967, då ökningen varit starkt accentuerad. Sedan nu även ökningen hittills under år 1968 av antalet motioner och propositioner och deras omfång kan konstateras och effekten på kostnadssidan, som torde infalla under budgetåret 1968/69, säkrare kan förutses, samt vissa nytillkomna omständigheter kan beaktas synes det stå klart att ej heller den uppräknade av anslaget med netto 450 000 kr. som föreslagits i statsverkspropositionen är tillräckligt realistisk.

Förvaltningskontoret gör därför följande förnyade beräkningar rörande anslaget:

1966/67 Utgift.....	2 399 383	
1967/68 Anslag.....	2 450 000	
1968/69 Förslag.....	3 285 000	
	1967/68	Beräknad ändr. 1968/69
<i>Utgifter</i>		
Tryckpapper.....	250 000	+ 170 000
Riksdagshandlingar:		
Tryckningskostnader.....	1 940 000	+ 526 000
Bokbinderikostnader.....	485 000	+ 187 500
Kommittétryck.....	35 000	+ 5 000
	2 710 000	+ 888 500
<i>Särskilda uppbördsmedel</i>		
Försäljning av riksdagstryck.....	— 260 000	+ 53 500
	2 450 000	+ 835 000

I anslutning till medelsberäkningen anføres bl. a. följande:

Antalet motioner under den allmänna motionstiden uppgick år 1967 till 1 535 (2 544 trycksidor) men uppgick år 1968 till 1 692 (2 734 trycksidor) motsvarande en ca tioprocentig ökning av antalet. Ett betydande antal motioner kan väntas bli uppskjutna till 1968 års höstsession med en ökning av antalet utskottsutlåtanden som följd. — — —

Överupplagorna av propositioner uppgick 1967 t. o. m. den 10 april till ca 125 000 men vid motsvarande tidpunkt år 1968 till ca 150 000 d. v. s. ytterligare 20 procents ökning sedan statsverkspropositionen avlämnades. Denna ökning beror till stor del på extra delningar per post, som påkallats av kammarkanslierna (senast under påskuppehållet 1968).

Såsom förutskickats i förvaltningskontorets skrivelse till riksdagen den 17 januari 1968 angående anslag på tilläggsstat för utredning om riksdagens hus m. m. (BaU 1968: 8, bilagan s. 5) har vidare tryckningen av byggnadsstyrelsens betänkande »Riksdagens hus» skett med anlitande av förslagsanslaget till riksdagstrycket. — — — De med betänkandets färdigställande förenade kostnaderna torde få bestridas under budgetåret 1968/69.

Försäljningen av riksdagstryck, häri inbegripet betänkandet om »Riksdagens hus», är svår att bedöma. En ökning med 10 procent i förhållande till de för budgetåret 1968/69 i prop. 1968:1 beräknade intäkterna av 285 000 kr. torde dock inte vara orealistisk.

Utskottet har ingen erinran mot styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förnyade medelsberäkning och hemställer,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Den inre riksdagsförvaltningen: Kostnader för riksdagstrycket* m. m. ett förslagsanslag av 3 285 000 kr.

13:o) Den inre riksdagsförvaltningen: Utgivande av särskilda publikationer. Under punkten B3 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till *Den inre riksdagsförvaltningen: Utgivande av särskilda publikationer* ett reservationsanslag av 120 000 kr.

I skrivelse till riksdagen den 1 februari 1968 (*bilaga 2*) har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor hemställt att riksdagen måtte *dels* uppdraga åt styrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med tidigare tillämpad plan låta utarbeta och till trycket befordra ett sammanfattande person- och sakregister till riksdagens protokoll med bihang för åren 1961—1970, *dels* för budgetåret 1968/69 under nu ifrågavarande anslag anvisa 12 000 kr. till nämnda register, med vilket belopp det i statsverkspropositionen föreslagna beloppet på 120 000 kr. således bör uppräknas.

Styrelsen erinrar i sin framställning om att sammanfattande person- och sakregister täckande perioden 1867—1960 tidigare utgivits, under hela 1900-talet varje gång avseende ett decennium. Det nya registret föreslås skola utarbetas på grundval av och som en sammanställning av innehållet i motsvarande övriga register. Genom övergång till offsettryck beräknas kostnaderna för registret kunna begränsas till 125 000 kr. mot drygt 250 000 kr. för motsvarande register för perioden 1951—1960.

Utskottet har icke någon erinran mot vad styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit i sin framställning angående sammanfattande person- och sakregister till riksdagens protokoll med bihang för åren 1961—1970 och icke heller mot medelsberäkningen i övrigt under förvarande punkt.

Utskottet hemställer därför,
att riksdagen

A. med bifall till styrelsens för riksdagens förvaltningskontor framställning i ämnet uppdrar åt styrelsen att enligt vad ovan anförts låta framställa ett sammanfattande person- och sakregister till riksdagens protokoll med bihang för åren 1961—1970,

B. för budgetåret 1968/69 anvisar till *Den inre riksdagsförvaltningen: Utgivande av särskilda publikationer* ett reservationsanslag av 132 000 kr.

14:o) **Den inre riksdagsförvaltningen: Utredning om riksdagens hus m. m.** I skrivelse till riksdagen den 25 april 1968 (*bilaga 3*) har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor anmält de anslagsbehov som uppkommer vid bifall till styrelsens hemställan i skrivelse den 3 april 1968 till riksdagen om riksdagens lokalfrågor på längre sikt. Styrelsen föreslår, under angivna förutsättning, att för budgetåret 1968/69 anvisas till *Den inre riksdagsförvaltningen: Utredning om riksdagens hus m. m.* ett reservationsanslag av 500 000 kr.

Utskottet har i sitt utlåtande nr 48 föreslagit riksdagen att uppdra åt styrelsen för riksdagens förvaltningskontor att ytterligare utreda riksdagens lokalfrågor på längre sikt. Utskottet har därvid föreslagit viss utvidgning av uppdraget i förhållande till det förslag av förvaltningskontorets styrelse som ligger till grund för anslagsberäkningen. Det är för närvarande inte möjligt att beräkna den merkostnad som kan uppkomma genom den av utskottet föreslagna utvidgningen. En kompletterande kostnadsberäkning och därav föranledd medelsanvisning torde få anstå till en senare tidpunkt.

Under förutsättning att riksdagen bifaller utskottets hemställan i utlåtande nr 48 hemställer utskottet,

att riksdagen med bifall till styrelsens för riksdagens förvaltningskontor framställning i ämnet för budgetåret 1968/69 anvisar till *Den inre riksdagsförvaltningen: Utredning om riksdagens hus m. m.* ett reservationsanslag av 500 000 kr.

15:o) **Den inre riksdagsförvaltningen: Övriga omkostnader.** Under punkten B4 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till *Den inre riksdagsförvaltningen: Övriga omkostnader* ett förslagsanslag av 2 175 000 kr.

I sin promemoria med kompletterande anslagsberäkningar för budgetåret 1968/69 har styrelsen föreslagit att ifrågavarande anslag beräknas till 2 330 000 kr.

Styrelsen gör först följande anmälan beträffande anslagsposten Reparation och underhåll av riksdagshuset m. m., vilken för budgetåret 1967/68 beräknats till 400 000 kr.:

För innevarande budgetår kommer anslagsposten att avsevärt överskridas

bl. a. därför att merkostnader uppkommit på grund av oförutsedda komplikationer i samband med färdigställandet av de 18 ledamotsrummen på övre vindsvåningen, till följd av arbetsavbrott som av störningsskäl påkallats av kamrar, utskott och 1967 års auktorrättskonferens samt i anledning av nyupptäckta skador i form av röta och läckage på riksdagshusets tak. Merkostnader som likviderats under innevarande budgetår har även uppkommit på grund av allvarliga skador i stenblocken som upptäckts i samband med renoveringen av riksdagshusets fasader och som det ——— bedömts nödvändigt att avhjälpa (jfr BaU 1967: 36). Slutligen har inom riksdagshuset genomförts vissa omändrings- och reparationsarbeten, såsom ledamotsrum invid handbiblioteket, nytt sjukrum, ändring av toalett, vaktmästarrum för tredje lag- och allmänna beredningsutskotten samt ventilation i telefonhytter och utbyggnad av voterings signaler, vilka ej förutsetts vid uppgrändet av staten för budgetåret 1967/68.

Styrelsen påpekar därefter att anslagsposten i statsverkspropositionen för budgetåret 1968/69 nedräknats från 400 000 kr. till 250 000 kr. med hänsyn till att vissa kostnadskrävande åtgärder — dock ej tvättning och renovering av riksdagshusets norra fasad — i det närmaste avslutats samt att endast angelägna underhålls- och reparationsarbeten beräknats komma till utförande på grund av det läge vari riksdagshusfrågan befinner sig. Beträffande medelsbehovet för det kommande budgetåret anföres nu:

Vederbörande entreprenör har beräknat kostnaderna för tvättning och renovering av riksdagshusets norra fasad till högst 120 000 kr. Sedan medelsbehovet för budgetåret 1968/69 under anslagsposten beräknades har vissa oförutsedda omständigheter tillkommit som motiverar ny behovsräkning. Sålunda har på förvaltningskontorets föranstaltande brandsyn företagits jämlikt 13 § allmänna brandstadgan, varvid förvaltningskontoret förelagts att till den 1 juli 1968 företa vissa brandförebyggande åtgärder till en kostnad, som ——— torde uppgå till ca 60 000 kr. ——— Vidare har under den gångna vintern skador uppstått på norra balustraden utmed Riksplan ovanför den s. k. Puckeln, vilkas avhjälpande nästa budgetår torde dra en kostnad av ca 10 000 kr. Vid en av yrkesinspektören företagen besiktning av tryckeriexpeditionen har anordningar påkallats för att förbättra ventilationsförhållandena. Dessa anordningar har kostnadsberäknats till ca 15 000 kr. — — —

Med hänsyn till det anförda synes en så kraftig nedräkning av förevarande anslagspost som den i statsverkspropositionen föreslagna inte möjlig. Anslagsposten bör i stället för 250 000 kr. upptagas i staten för budgetåret 1968/69 med 335 000 kr.

I fråga om anslagsposten *Expenser* anföres:

Sedan anslagsframställningen gjordes har riksgäldskontoret i skrivelse till riksdagens förvaltningskontor den 21 december 1967 anmält att stillbildsfilmen Sveriges riksdag färdigställdes (jfr BaU 1964: 17 och 1968: 2 s. 18). I skrivelsen har riksgäldskontoret bl. a. meddelat att filmerna är avsedda för visning i riksdagshuset samt för undervisningsändamål. Av sistnämnda skäl har riksgäldskontoret ansett önskvärt att filmerna följs upp med ett särskilt i anslutning till desamma utarbetat arbetsmaterial för skolbruk. Med beaktande härav har kontaktorganet riksdag-skola i en den 5 april 1968 dagtecknad skrivelse till styrelsen för riksdagens förvaltningskontor dels meddelat att för undervisningsändamål speciellt utarbetat

studie- och arbetsmaterial nu föreligger i korrektur, dels föreslagit inköp av såväl studiematerial — — — som filmkopior och ljudband. Enligt — — — specifikation utgör kostnaden härför ca 32 000 kr. — — —

Större delen av filmkopiorna och studiematerialet beräknas kunna säljas till skolor m. fl. varför särskilda uppbördsmedel torde böra uppföras, för budgetåret 1968/69 med beräknade 5 000 kr.

Beträffande broschyren Sveriges Riksdag har riksdagen (BaU 1968: 22) beslutat att denna skall kunna utdelas gratis till vissa studiebesökare i riksdagen. För att tillgodose det framförda önskemålet beräknas en upplaga av 20 000 ex. fram till 1.1.1971. Åt övriga kategorier bör med hänsyn till den stora efterfrågan, som hittills kunnat konstateras, ytterligare 20 000 ex. anskaffas. Av den första upplagan återstår nu ca 3 000 ex. Broschyren håller på att aktualiseras med ny text och nya bilder i erforderlig utsträckning. Enligt preliminär uppgift — — — torde hela kostnaden uppgå till 45 000 kr.

Med hänvisning till ovanstående torde anslagsposten 5. *Expenser* för budgetåret 1968/69 böra ökas med ytterligare 75 000 kr. utöver de i prop. 1968: 1 föreslagna 336 000 kr. till 1 735 000 kr. Särskilda uppbördsmedel — försäljning av informationsmaterial — bör uppföras med beräknade 5 000 kr.

Med beaktande av det anförda skulle anslaget *Den inre riksdagsförvaltningen: Övriga omkostnader* beräknas enligt följande:

1966/67 Utgift.....	5 192 256	
1967/68 Anslag.....	2 059 000	
1968/69 Förslag.....	2 330 000	
	1967/68	Beräknad ändr. 1968/69
1. Sjukvård m. m.....	35 000	—
2. Reseersättningar.....	35 000	+ 115 000
3. Reparation och underhåll av riksdagshuset m. m.....	400 000	— 65 000
4. Ny strandskoning på Puckeln i Norrström....	150 000	— 150 000
5. <i>Expenser</i>	1 324 000	+ 411 000
6. Riksdagens restaurang.....	50 000	—
7. Övriga utgifter.....	65 000	— 15 000
	2 059 000	+ 296 000
<i>Särskilda uppbördsmedel</i>		
Influtna hyror.....	—	+ 20 000
Försäljning av informationsmaterial.....	—	+ 5 000
	2 059 000	+ 271 000

Utskottet har ingen erinran mot styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förnyade medelsberäkning och hemställer,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Den inre riksdagsförvaltningen: Övriga omkostnader* ett förslagsanslag av 2 330 000 kr.

16:o) Allmänt kyrkomöte. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under C hemställer utskottet,
att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Allmänt kyrkomöte* ett förslagsanslag av 957 000 kr.

17:o) Riksgäldskontoret: *Avlöningar*. Med tillstyrkande av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag under punkten D1 hemställer utskottet,
att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksgäldskontoret: Avlöningar* ett förslagsanslag av 3 076 000 kr.

18:o) Riksgäldskontoret: *Kostnader vid emission av statslån m. m.* Med tillstyrkande av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag under punkten D2 hemställer utskottet,
att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksgäldskontoret: Kostnader vid emission av statslån m. m.* ett förslagsanslag av 1 940 000 kr.

19:o) Riksgäldskontoret: *Övriga omkostnader*. Med tillstyrkande av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag under punkten D3 hemställer utskottet,
att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksgäldskontoret: Övriga omkostnader* ett förslagsanslag av 575 000 kr.

20:o) Riksdagsbiblioteket: *Avlöningar*. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten D4 hemställer utskottet,
att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagsbiblioteket: Avlöningar* ett förslagsanslag av 760 000 kr.

21:o) Riksdagsbiblioteket: *Omkostnader*. Under punkten D5 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till Riksdagsbiblioteket: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 155 000 kr.

Styrelsen för riksdagsbiblioteket förordar i sin anslagsframställning en förbättring av bibliotekets service i fråga om publikationstryck. Bibliografin över det officiella trycket anses böra kompletteras med uppgifter om stencilerade betänkanden och departementspromemorior, stencilerade årsberättelser, författningssamlingar m. m. Vidare anses att förteckningen över bibliotekets nyförvärv bör utges några gånger om året samt att en delförteckning över FN:s och andra internationella organs publikationer bör utges någon gång per år. Vad gäller bibliografering av betänkanden har genom riksdagsbibliotekets försorg i ett år 1953 utgivet arbete redovisats utredningar under tiden 1904—1945. Biblioteksstyrelsen föreslår nu utgivning av en provisorisk förteckning för tiden 1946—1960 genom fotogra-

fering av bibliotekets specialkatalog på kort över betänkanden. Kostnaden härför beräknas till 15 000 kr. Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor anför i fråga om de äskade höjningarna av anslaget till publikationstryck att den i och för sig finner det önskvärt med bättre service men anser att denna måste vägas mot de högre kostnader som uppstår.

Utskottet har under hand inhämtat dels att planerna på en fotografering av riksdagsbibliotekets specialkatalog över offentliga utredningar omprövats och inte längre är aktuella, dels att viss åtgärd för att på annat sätt tillgodose syftet att tillhandahålla uppgifter om de statliga utredningarna övervägs. Frågan om eventuell medelsanvisning för ändamålet synes emellertid inte böra prövas i detta sammanhang. Med hänsyn härtill torde anslaget kunna nedräknas med 15 000 kr. från föreslagna 155 000 kr. till 140 000 kr. Utskottet, som i övrigt inte har något att erinra mot den föreslagna utvidgningen av bibliotekets publikationsverksamhet, hemställer, att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagsbiblioteket*: *Omkostnader* ett förslagsanslag av 140 000 kr.

22:o) Riksdagsbiblioteket: Bokinköp och bokbindning. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten D6 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagsbiblioteket*: *Bokinköp och bokbindning* ett reservationsanslag av 275 000 kr.

23:o) Riksdagens ombudsmannaexpedition: Avlöningar. Under punkten D7 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till Riksdagens ombudsmän och deras kansli: Avlöningar ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

I sin promemoria med kompletterande anslagsberäkningar för budgetåret 1968/69 har styrelsen föreslagit att till Riksdagens ombudsmannaexpedition: Avlöningar anvisas ett förslagsanslag av 2 030 000 kr. Den förnyade anslagsberäkningen har skett med anledning av riksdagens beslut om tjänsteorganisationen vid riksdagens ombudsmannaexpedition (BaU 1968:16) och ett mellan riksdagens förvaltningskontor och vederbörande personalorganisationer träffat, av riksdagens lönedlegation godkänt avtal om lönegradsplaceringen av tjänster vid expeditionen.

Den förnyade anslagsberäkningen har följande utseende:

1966/67 Utgift.....	1 704 388
1967/68 Anslag.....	1 646 000
1968/69 Förslag.....	2 039 000

¹ Avser summan av utgifter resp. anslag för JO- och MO-expeditionerna.

	1967/68	Beräknad ändr. 1968/69
<i>Tjänster</i>		
Handläggande personal.....	123	—
Övrig personal.....	110	—
	33	—
<i>Avlöningsstat</i>		
Avlöningar till tjänstemän.....	1 546 000	+ 393 000
Arvoden och särskilda ersättningar.....	100 000	—
	1 646 000	+ 393 000

Utskottet har ingen erinran mot styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förnyade medelsberäkning och hemställer,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagens ombudsmannaexpedition: Avlöningar* ett förslagsanslag av 2 039 000 kr.

24:o) **Riksdagens ombudsmannaexpedition: Omkostnader.** Under punkten D8 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till Riksdagens ombudsmän och deras kansli: Omkostnader ett förslagsanslag av 150 000 kr.

I sin promemoria med kompletterande anslagsberäkningar för budgetåret 1968/69 har styrelsen föreslagit att till Riksdagens ombudsmannaexpedition: Omkostnader anvisas ett förslagsanslag av 169 000 kr. Den förnyade anslagsberäkningen, som har företagits av delvis motsvarande skäl som anförts under närmast föregående anslag, upptar följande belopp:

1966/67 Utgift.....	2124 761	
1967/68 Anslag.....	2108 000	
1968/69 Förslag.....	169 000	
	1967/68	Beräknad ändr. 1968/69
1. Sjukvård.....	2 400	+ 600
2. Reseersättningar.....	24 000	+ 11 000
3. Expenser.....	81 000	+ 49 000
4. Övriga utgifter.....	600	+ 400
	108 000	+ 61 000

Medelsbehovet för expenser har beräknats med beaktande av utgifterna för erforderlig telefonväxel, ca 20 000 kr.

¹ Avser tiden fr.o.m. den 28 mars 1968. Motsvarande antal dessförinnan under budgetåret 1967/68 var för JO- och MO-expeditionerna tillsammans 21 resp. 11.

² Avser summa av utgifter resp. anslag för JO- och MO-expeditionerna.

Utskottet har ingen erinran mot styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förnyade medelsberäkning och hemställer,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagens ombudsmannaexpedition: Omkostnader* ett förslagsanslag av 169 000 kr.

25:o) Riksdagens revisorer och deras kansli: Avlöningar. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten D9 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagens revisorer och deras kansli: Avlöningar* ett förslagsanslag av 677 000 kr.

26:o) Riksdagens revisorer och deras kansli: Omkostnader. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten D10 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Riksdagens revisorer och deras kansli: Omkostnader* ett förslagsanslag av 67 000 kr.

27:o) Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Avlöningar. Under punkten D11 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Avlöningar ett förslagsanslag av 427 000 kr.

I sin promemoria med kompletterande anslagsberäkningar för budgetåret 1968/69 har styrelsen anmält följande:

Arbetsutskottet i Nordiska rådets svenska delegation har genom kansli-skrivelse den 20 april 1968 informerat förvaltningskontoret om att innehavaren av kanslichefstjänsten vid delegationen valts till ställföreträdare för justitieombudsmännen och att valet aktualiserar en oförutsedd vikariefråga, eftersom samtidig utövning av tjänsten som ställföreträdare och kanslichefstjänsten inte är tillåten. Med anledning härav kan rubricerade anslag för budgetåret 1968/69 komma att överskridas.

Utskottet har ingen erinran mot styrelsens för riksdagens förvaltningskontor beräkning av medelsbehovet. Med tillstyrkande av styrelsens under punkten D11 framställda förslag hemställer utskottet därför,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Avlöningar* ett förslagsanslag av 427 000 kr.

28:o) Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Omkostnader. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten D12 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Omkostnader* ett förslagsanslag av 195 000 kr.

29:o) *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet.* Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten D13 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet* ett förslagsanslag av 152 000 kr.

30:o) *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli. Andel i kostnaderna för tidskriften Nordisk Kontakt.* Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten D14 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli: Andel i kostnaderna för tidskriften Nordisk Kontakt* ett förslagsanslag av 60 000 kr.

31:o) *Pensioner åt f. d. riksdagsledamöter m. fl.* Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten E1 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Pensioner åt f. d. riksdagsledamöter m. fl.* ett förslagsanslag av 2 975 000 kr.

32:o) *Pensioner åt f. d. tjänstemän m. fl.* Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten E2 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Pensioner åt f. d. tjänstemän m. fl.* ett förslagsanslag av 1 525 000 kr.

33:o) *Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande.* Med tillstyrkande av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag under punkten F1 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande* ett förslagsanslag av 1 400 000 kr.

34:o) *Vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande.* Med tillstyr-

kande av fullmäktiges i riksgäldskontoret förslag under punkten F2 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande* ett förslagsanslag av 1 100 000 kr.

35:o) **Kommittéer m. m.** Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten F3 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Kommittéer m. m.* ett förslagsanslag av 35 000 kr.

36:o) **Arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäkringen.** Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten F4 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäkringen* ett förslagsanslag av 488 000 kr.

37:o) **Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggs pensioneringen.** Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten F5 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggs pensioneringen* ett förslagsanslag av 1 292 000 kr.

38:o) **Täckning av beräknade merkostnader för arvoden, löner m. m.** Under punkten F6 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor i avvaktan på kännedom om kostnaderna föreslagit att för budgetåret 1968/69 anvisas till Täckning av beräknade merkostnader för arvoden, löner och pensioner ett förslagsanslag av 2 000 000 kr.

I sin promemoria med kompletterande anslagsberäkningar för budgetåret 1968/69 har styrelsen föreslagit att ifrågavarande anslag upptages med 1 615 000 kr. Styrelsen anför:

Mellan riksdagens förvaltningskontor och statstjänstemännens huvudorganisationer har den 4 april 1968 slutits preliminär överenskommelse och den 25 april slutligt avtal om fördelning av totalramen för 1968 m. m., vilka godkänts av riksdagens lönedelelegation. Fördelningsavtalet innebär bl. a. att generellt tillägg skall utgå för 1968 med 3,7 procent, varjämte traktamentena förutsättes komma att höjas. Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor har med hänsyn till sistnämnda förhållande fattat beslut om ändringar av arvodena och traktamentena till riksdagens ledamöter.

Vad angår pensioner har den generella höjningen för 1968 kunnat beaktas redan vid uppgörandet av anslagsframställningen i statsverkspropositionen.

Merkostnaderna till följd av här anmälda åtgärder beträffande arvoden och löner m. m. kan för budgetåret 1968/69 beräknas till 1 615 000 kr. Här-
2 — *Bihang till riksdagens protokoll 1968. 8 saml. Nr 49*

av belöper 929 000 kr. på arvoden m. m. och traktamenten till riksdagens ledamöter och 686 000 kr. på den inre riksdagsförvaltningen och riksdagens verk utom riksbanken.

Utskottet har ingen erinran mot styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förnyade medelsberäkning och hemställer,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Täckning av beräknade merkostnader för arvoden, löner m. m.* ett förslagsanslag av 1 615 000 kr.

39:o) Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond. Med tillstyrkande av styrelsens för riksdagens förvaltningskontor förslag under punkten F7 hemställer utskottet,

att riksdagen för budgetåret 1968/69 anvisar till *Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnadsstyrelsens delfond* ett förslagsanslag av 220 000 kr.

Slutsumman av huvudtiteln för riksdagen och dess verk m. m. kommer vid bifall till vad utskottet sålunda föreslagit att i riksstaten för budgetåret 1968/69 utgöra 62 641 000 kr., vilket innebär en ökning i förhållande till gällande riksstat med 8 935 000 kr. och i förhållande till det i statsverkspropositionen beräknade beloppet med 710 000 kr. Specifikation av de beräknade utgifterna under huvudtiteln innefattande förslag till stater är såsom *bilaga 1* fogad vid detta utlåtande.

Stockholm den 21 maj 1968

På bankoutskottets vägnar:

NILS STÄHLE

Närvarande

vid behandlingen av avsnittet Vissa gemensamma frågor:

från första kammaren: herrar Stähle (s), Åke Larsson (s), Åkerlund (h), Nils Theodor Larsson (cp), Lundin (s), Enarsson (h), Larfors (s) och Österdahl (fp);

från andra kammaren: herrar Berglund (fp), Franzén i Motala (s), Börjesson i Glömminge (cp), Bengtsson i Landskrona (s), Rask (s), Löfgren (fp) och Haglund (s);

vid behandlingen av punkterna 1—6, 8—11, 13, 16—22, 25—37 och 39:

från första kammaren: herrar Stähle (s), Åke Larsson (s), Åkerlund (h), Hilding (fp)*, Lundin (s), Enarsson (h), Larfors (s) och Mattsson (cp)*;

från andra kammaren: herrar Regnéll (h)*, Berglund (fp), Franzén i Motala (s), Börjesson i Glömminge (cp), Bengtsson i Landskrona (s), Ekström i Iggesund (s)*, Rask (s) och Löfgren (fp);

vid behandlingen av punkterna 7, 12, 14, 15, 23, 24 och 38:

från första kammaren: herrar Ståhle (s), Åke Larsson (s), Palm (s)*, Åkerlund (h), Nils Theodor Larsson (cp), Lundin (s), Brundin (h) och Österdahl (fp);

från andra kammaren: herrar Regnéll (h)*, Berglund (fp), Franzén i Motala (s), Börjesson i Glömminge (cp), Bengtsson i Landskrona (s), Löfgren (fp), Haglund (s) och Fridolfsson i Rödeby (s)*.

---

* Ej närvarande vid justeringen.

Specifikation
till anslagen under huvudtiteln Riksdagen och dess verk m. m.
för budgetåret 1968/69

	Kronor	Kronor
A. Riksdagen		
1. <i>Arvoden m.m. till riksdagens ledamöter, förslagsanslag</i>		
Första kammaren, förslagsvis.	8 510 000	
Andra kammaren, förslagsvis.	13 270 000	
		21 780 000
2. <i>Reseersättningar till riksdagens ledamöter, förslagsanslag. . . . .</i>		2 300 000
3. <i>Riksdagsledamöters deltagande i Europarådets verksamhet, förslagsanslag. . . . .</i>		200 000
4. <i>Riksdagsutskottens studieresor, förslagsanslag. . . . .</i>		500 000
5. <i>Bidrag till studieresor, reservationsanslag. . . . .</i>		100 000
6. <i>Representation m. m., förslagsanslag. . . . .</i>		125 000
7. <i>Kostnader för riksdagens interparlamentariska grupp, förslagsanslag</i>		110 000
8. <i>Bidrag till Sällskapet Riksdagsmän och forskare. . . . .</i>		20 000
9. <i>Bidrag till riksdagspartiernas kostnader för gruppkanslier, förslagsanslag. . . . .</i>		1 440 000
10. <i>Utgivande av otryckta ständsprotokoll, reservationsanslag. . . . .</i>	50 100	
Särskilda uppbördsmedel		
Försäljning av ständsprotokoll.	— 100	50 000
B. Den inre riksdagsförvaltningen		
1. <i>Avlöningar, förslagsanslag</i>		
Avlöningsstat		
Arvoden till ledamöter av förvaltningskontorets styrelse och suppleanter för dessa, förslagsvis . . .	37 000	
Avlöningar till tjänstemän hos riksdagens kamrar och utskott m. fl., förslagsvis.	4 555 000	
Avlöningar till tjänstemän vid riksdagens förvaltningskontor, förslagsvis.	3 003 000	
Arvoden i övrigt samt särskilda ersättningar.	20 000	
Särskilda uppbördsmedel		
Ersättning för utlånad personal.	— 5 000	7 610 000

	Kronor	Kronor
2. <i>Kostnader för riksdagstrycket m. m., förslagsanslag</i>		
Utgifter		
Tryckpapper, förslagsvis.....	420 000	
Riksdagshandlingar:		
Tryckningskostnader, förslagsvis.....	2 466 000	
Bokbinderikostnader, förslagsvis.....	672 500	
Kommittétryck, förslagsvis.....	40 000	
	<u>3 598 500</u>	
Särskilda uppbördsmedel		
Försäljning av riksdagstryck.....	<u>— 313 500</u>	3 285 000
3. <i>Utgivande av särskilda publikationer, reservationsanslag</i>		
Utgifter		
Uppslagsboken över riksdagens verksamhet m. m.	133 000	
Särskilda uppbördsmedel		
Försäljning av särskilda publikationer.....	<u>— 1 000</u>	132 000
4. <i>Utredning om riksdagens hus m. m., reservationsanslag</i>		500 000
5. <i>Övriga omkostnader, förslagsanslag</i>		
Utgifter		
Sjukvård m. m., förslagsvis.....	35 000	
Reseersättningar, förslagsvis.....	150 000	
Reparationer och underhåll av riksdagshuset m. m., förslagsvis.....	335 000	
Expenser, förslagsvis.....	1 735 000	
Riksdagens restaurang, förslagsvis.....	50 000	
Övriga utgifter, förslagsvis.....	50 000	
	<u>2 355 000</u>	
Särskilda uppbördsmedel		
Influtna hyror.....	<u>— 20 000</u>	
Försäljning av informationsmaterial.....	<u>— 5 000</u>	2 330 000

C. Allmänt kyrkomöte

1. <i>Allmänt kyrkomöte, förslagsanslag</i>	957 000
---	---------

D. Riksdagens verk

Riksgäldskontoret

1. <i>Avlöningar, förslagsanslag</i>

	Kronor	Kronor
Avlöningsstat		
Arvoden till fullmäktige och suppleanter för fullmäktige, förslagsvis.	78 300	
Avlöningar till tjänstemän, förslagsvis.	2 994 700	
Arvoden och särskilda ersättningar, förslagsvis.	3 000	3 076 000
<hr/>		
2. <i>Kostnader vid emission av statslån m. m.,</i> förslagsanslag		
Obligationspapper, förslagsvis.	50 000	
Värdepapperstryck, förslagsvis.	365 000	
Annonsering m. m., förslagsvis.	1 500 000	
Vinstutlottning på premielånen, förslagsvis.	50 000	
	<hr/>	
	1 965 000	
 Särskilda uppbördsmedel		
Inkomster i samband med datamaskindragningar m. m.	— 25 000	1 940 000
<hr/>		
3. <i>Övriga omkostnader, förslagsanslag</i>		
Sjukvård m. m., förslagsvis.	17 000	
Reseersättningar, förslagsvis.	15 000	
Expenser, förslagsvis.	400 000	
Publikationstryck, förslagsvis.	15 100	
 Särskilda uppbördsmedel		
Försäljning av publikationer. .... — 100	15 000	
<hr/>		
Kostnader för maskinell kontroll av inlösta vinster, förslagsvis.	100 000	
Övriga utgifter, förslagsvis.	28 000	575 000
<hr/>		
Riksdagsbiblioteket		
4. <i>Avlöningar, förslagsanslag</i>		
Avlöningsstat		
Arvoden till styrelsens ledamöter och suppleanter, förslagsvis.	4 000	
Avlöningar till tjänstemän, förslagsvis.	756 000	760 000
<hr/>		
5. <i>Omkostnader, förslagsanslag</i>		
Sjukvård m. m., förslagsvis.	5 000	
Expenser, förslagsvis.	80 000	
Publikationstryck, förslagsvis.	45 000	
Övriga utgifter, förslagsvis.	10 000	140 000
<hr/>		
6. <i>Bokinköp och bokbindning, reservationsanslag</i>		275 000

	Kronor	Kronor
Riksdagens ombudsmannaexpedition		
7. <i>Avlöningar</i> , förslagsanslag		
Avlöningsstat		
Avlöningar till tjänstemän, förslagsvis.....	1 939 000	
Arvoden och särskilda ersättningar, förslagsvis....	<u>100 000</u>	2 039 000
8. <i>Omkostnader</i> , förslagsanslag		
Sjukvård m. m., förslagsvis.....	3 000	
Reseersättningar, förslagsvis.....	35 000	
Expenser, förslagsvis.....	130 000	
Övriga utgifter, förslagsvis.....	<u>1 000</u>	169 000
 Riksdagens revisorer och deras kansli		
9. <i>Avlöningar</i> , förslagsanslag		
Avlöningsstat		
Arvoden till revisorerna, förslagsvis.....	122 000	
Avlöningar till tjänstemän, förslagsvis.....	<u>555 000</u>	677 000
10. <i>Omkostnader</i> , förslagsanslag		
Sjukvård m. m., förslagsvis.....	1 000	
Reseersättningar, förslagsvis.....	50 000	
Expenser, förslagsvis.....	15 000	
Övriga utgifter, förslagsvis.....	<u>1 000</u>	67 000
 Nordiska rådets svenska delegation och dess kansli		
11. <i>Avlöningar</i> , förslagsanslag		
Avlöningsstat		
Arvoden för deltagande i sammanträden, förslagsvis	8 000	
Avlöningar till tjänstemän, förslagsvis.....	<u>419 000</u>	427 000
12. <i>Omkostnader</i> , förslagsanslag		
Sjukvård m. m., förslagsvis.....	1 000	
Reseersättningar, förslagsvis.....	95 000	
Expenser, förslagsvis.....	64 000	
Övriga utgifter, förslagsvis.....	<u>35 000</u>	195 000
13. <i>Andel i gemensamma kostnader för Nordiska rådet</i> , förslagsanslag		

	Kronor	Kronor
Utgifter		
Arvoden till gemensam personal, förslagsvis.	38 400	
Reseersättningar m. m., förslagsvis.	8 100	
Tryckningskostnader för rådets förhandlingar, förslagsvis.	86 800	
Informationsmaterial, förslagsvis.	14 100	
Konferenser, förslagsvis.	4 700	
	<u>152 100</u>	
Särskilda uppbördsmedel		
Övriga nordiska länders andelar i utgifterna	<u>100</u>	152 000
14. <i>Andel i kostnaderna för tidskriften Nordisk Kontakt,</i> <i>förslagsanslag</i>		
Utgifter		
Kostnader för utgivande av Nordisk Kontakt, förslagsvis.	60 200	
Särskilda uppbördsmedel		
Övriga nordiska länders andelar i utgifterna ¹ 100		
Försäljning av Nordisk Kontakt. . . . . ¹ 100	<u>— 200</u>	60 000
E. Pensioner		
1. <i>Pensioner åt f. d. riksdagsledamöter m. fl., förslagsanslag. . . . .</i>		2 975 000
2. <i>Pensioner åt f. d. tjänstemän m. fl., förslagsanslag. . . . .</i>		1 525 000
F. Diverse		
1. <i>Vinstutlottning i samband med ungdomens lönsparande, förslags-</i> <i>anslag. . . . .</i>		1 400 000
2. <i>Vinstutlottning i samband med allmänt lönsparande, förslagsanslag</i>		1 100 000
3. <i>Kommittéer m. m., förslagsanslag. . . . .</i>		35 000
4. <i>Arbetsgivaravgift till den allmänna sjukförsäkringen, förslagsanslag</i>		488 000
5. <i>Arbetsgivaravgift till den allmänna tilläggs pensioneringen, förslags-</i> <i>anslag. . . . .</i>		1 292 000
6. <i>Täckning av beräknade merkostnader för arvoden, löner m. m. . . . .</i>		1 615 000
7. <i>Ersättning till statens allmänna fastighetsfond: Byggnads-</i> <i>styrelsens delfond, förslagsanslag . . . . .</i>		<u>220 000</u>
	Summa	62 641 000

¹ Formellt belopp.

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

Till Riksdagen

Efter uppdrag av riksdagen har tidigare fullmäktige i riksgäldskontoret ombesörjt utgivningen av sammanfattande person- och sakregister till riksdagens protokoll med därtill hörande bihang för åren 1867—1899, 1900—1910, 1911—1920, 1921—1930, 1931—1940, 1941—1950 och 1951—1960.

Även för tioårsperioden 1961—1970 torde ett sammanfattande register över riksdagens tryckta handlingar, omfattande person- och sakregister, böra utgivas. Detta torde böra upprättas efter i huvudsak samma plan som det för perioden 1951—1960 utgivna registret, vilket trycktes i en upplaga av 350 exemplar. Även för det nya periodregistret synes preliminärt kunna beräknas samma antal exemplar. Upplagans definitiva storlek bör dock lämpligen bestämmas först framdeles i samband med registrets tryckning.

Det nya registret bör utarbetas på grundval av och som en sammanställning av innehållet i motsvarande årliga register. Därvid bör dock icke blott kontroll och komplettering av dessa ske i rimlig omfattning utan även företagas en grundlig översyn av årsregistrens stoffgruppering med sikte på överskådlighet och konsekvens, så att det nya periodregistret blir så tillförlitligt och användbart som möjligt.

Vad beträffar kostnaderna för det nya periodregistret vill styrelsen för riksdagens förvaltningskontor erinra därom, att för 1951—1960 års register belöpte sig kostnaderna till 253 365 kronor, varav 30 000 kronor utgjorde redaktörsarvoden jämte gottgörelse för korrekturläsning m. m. samt återstoden 223 365 kronor kostnader för sättning, tryckning, inbindning och papper. Vid framställningen av det nya periodregistret torde det för att nedbringa de starkt ökade kostnader, som ett konventionellt tryckförfarande skulle medföra, vara lämpligt att använda sig av offsettryck. Med denna omläggning kan de totala kostnaderna enligt en preliminär bedömning avsevärt reduceras, nämligen till omkring 125 000 kronor, inklusive redaktörsarvode. Vid beräkningen av arvudet har hänsyn tagits till att korrekturläsning genom övergång till det nya tryckförfarandet icke kommer att ingå i redaktörens arbetsuppgifter.

STYRELSEN FÖR RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

Ang. sammanfattande person- och sakregister till riksdagens protokoll med bihang för åren 1961—1970

Dnr V: 150

Arbetet med registret bör påbörjas så snart riksdagens beslut föreligger med sikte på dess utgivning vid årsskiftet 1970/71.

Kostnaden för tioårsregistret bör lämpligen fördelas på flera år och upptagas i respektive års statsverksproposition.

Hemställan

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor hemställer,

att riksdagen måtte uppdraga åt styrelsen att i huvudsaklig överensstämmelse med tidigare tillämpad plan låta utarbeta och till trycket befordra ett sammanfattande person- och sakregister till riksdagens protokoll med bihang för åren 1961—1970; samt

att riksdagen under reservationsanslaget Den inre riksdagsförvaltningen: Utgivande av särskilda publikationer för budgetåret 1968/69 måtte anvisa 12 000 kronor till nämnda register med vilket belopp det i årets statsverksproposition, bil. 16, s. 15 föreslagna anslaget på 120 000 kr. således bör uppräknas.

I handläggningen av detta ärende har deltagit, förutom undertecknad ordförande, vice ordföranden Andersson, ledamöterna Wärnberg och Augustsson samt suppleanterna Tistad, Eskilsson och Sandell.

Stockholm den 1 februari 1968

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

På styrelsens vägnar:

SIGURD LINDHOLM

/Sture Lannefjord

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

Till Riksdagen

De statliga företagsnämndernas verksamhet regleras f. n. genom Kungl. Maj:ts cirkulär den 19 december 1958 (nr 662) till statsmyndigheterna angående företagsnämnder m. m. inom statsförvaltningen. Cirkuläret avser företagsnämndsverksamheten för tjänstemän och arbetare. Enligt cirkuläret är företagsnämnd ett organ för information och samråd. Däremot har företagsnämnd ej några beslutande funktioner, t. ex. rätt att disponera myndighets anslag.

Företagsnämnder har sedan länge funnits vid vissa av riksdagens verk. Vid förvaltningskontorets inrättande fanns ingen sådan nämnd för den inre riksdagsförvaltningen. Genom beslut den 23 februari 1967 föreskrev styrelsen för riksdagens förvaltningskontor, att cirkuläret 1958:662 skulle äga motsvarande tillämpning inom denna förvaltning. På grundval av en överenskommelse mellan förvaltningskontoret och vederbörande personalorganisationer konstituerades en företagsnämnd för den inre riksdagsförvaltningen i mars 1967.

Genom beslut den 5 juni 1967 (RFS 1967:21) medgav styrelsen för riksdagens förvaltningskontor, med stöd av riksdagens bemyndigande (BaU 1967:39, rskr. 316), att bestämmelserna i Kungl. Maj:ts cirkulär den 3 juni 1966 (nr 381) till statsmyndigheterna om bestridande av kostnader för vissa personalvårdande åtgärder m. m. fick tillämpas inom den inre riksdagsförvaltningen och vid riksdagens verk.

I prop. 1968:1 (bil. 2, s. 14) har Kungl. Maj:t framlagt förslag om att de anställda genom sina fackliga representanter i företagsnämnderna skall få medbestämmanderätt i vissa frågor av ekonomisk natur. Dessa frågor avser ersättningar och belöningar för förslag till rationalisering och andra förbättringar samt användningen av medel för vissa personalvårdande åtgärder, som avses i förutnämnda cirkulär 1966:381.

Vid myndighet som i särskild ordning disponerar medel för ersättning och belöning av förslag skall företagsnämnden, om den så önskar, få ta över beslutanderätten i dessa frågor. Vid annan myndighet skall företagsnämnden få besluta om ersättning och belöning av förslag intill ett visst högsta belopp. Anser företagsnämnd vid sist avsedd myndighet att förslag bör ersättas med högre belopp, skall nämnden överlämna förslagsärendet till en särskild central förslagsnämnd. Ersättningar och belöningar, som företagsnämnd vid myndighet utan särskilda medel för förslagsverksamheten beslutar om, avses skola utbetalas av myndigheten och bestridas från den i myn-

STYRELSEN FÖR RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

om företagsnämndernas verksamhet inom riksdagsförvaltningen m. m.

Dnr II: 26/68

dighetens omkostnadsstat upptagna anslagsposten till expenser. Detsamma bör ske om myndigheten beslutar i sådana ärenden. Ersättningar och belöningar som beslutats av den centrala förslagsnämnden avses skola utbetalas av statskontoret och bestridas från den i statskontorets omkostnadsstat uppförda anslagsposten Förslagsverksamheten inom statsförvaltningen.

En för flera centrala myndigheter gemensam central företagsnämnd skall kunna inrättas efter överenskommelse mellan myndigheterna och vederbörande personalorganisation eller personalorganisationer.

Vad sålunda föreslagits för den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen bör vid bifall till prop. 1968: 1 få motsvarande tillämpning inom riksdagsförvaltningen. Någon motsvarighet till den i statskontorets omkostnadsstat uppförda centrala anslagsposten Förslagsverksamheten inom statsförvaltningen finns dock ej för riksdagen och dess verk och torde knappast erfordras. Om ett belönat förslag hänför sig till Sveriges riksbank torde ersättningen få bestridas ur tillgängliga medel och vad gäller annat riksdagens verk samt den inre riksdagsförvaltningen från verkets respektive förvaltningskontorets anslagspost till expenser, beroende på vilken myndighet förslagsställaren tillhör. Denna ordning bör tillämpas oavsett om ersättningen eller belöningen beslutats av den centrala förslagsnämnden eller lokal företagsnämnd.

Under återopande av det anförda hemställer styrelsen för riksdagens förvaltningskontor att riksdagen med verkan från och med den 1 juli 1968

a) godkänner vad i det föregående föreslagits om dispositionen av medel för förslagsverksamhet och personalvårdande åtgärder;

b) bemyndigar styrelsen för riksdagens förvaltningskontor att inrätta en central förslagsnämnd för riksdagen och dess verk med förut angivna uppgifter;

c) bemyndigar styrelsen att beträffande företags- och förslagsnämndernas verksamhet inom riksdagsförvaltningen meddela bestämmelser motsvarande dem, som gäller eller kan komma att gälla inom den Kungl. Maj:t underställda statsförvaltningen.

I handläggningen av detta ärende har deltagit, förutom undertecknad ordförande, vice ordföranden Andersson, herrar Augustsson och Sterne samt fru Kristensson.

Stockholm den 7 mars 1968

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

På styrelsens vägnar:

SIGURD LINDHOLM

/Sture Lannefjord

RIKSDAGENS
FÖRVALTNINGSKONTOR*Till Riksdagen**Anslag till fortsatt utredning om riksdagens lokalfrågor*

Riksdagen har, med bifall till bankoutskottets hemställan i utlåtande 1968: 8, på tilläggsstat II för budgetåret 1967/68 anvisat ett reservationsanslag av 680 000 kr. till utredning om riksdagens hus m. m.

I skrivelse till riksdagen den 3 april 1968 har styrelsen för riksdagens förvaltningskontor med överlämnande av byggnadsstyrelsens teknisk-ekonomiska utredning »Riksdagens Hus» hemställt, att riksdagen måtte uppdraga åt förvaltningskontorets styrelse att på basis av byggnadsstyrelsens utredning och annat i förvaltningskontorets skrivelse redovisat material ytterligare utreda riksdagens lokalfrågor på längre sikt samt utarbeta program för en arkitekttävling avseende förslag till riksdagshus enligt i princip vissa närmare angivna alternativ. I förvaltningskontorets skrivelse (s. [17]*) tillkännagav styrelsen sin avsikt att, så snart erforderligt underlag förelåg, anmäla de anslagsbehov som följer med den fortsatta utredningen av riksdagens byggnadsfråga och förberedelserna för arkitekttävlingen. Kostnaderna för själva tävlingens genomförande torde däremot få prövas senare i samband med att förslag till tävlingsprogram underställes riksdagen.

Sedan byggnadsstyrelsen numera i skrivelse till förvaltningskontorets styrelse den 22 april 1968 (*bilaga*) tillhandahållit erforderligt underlag för beräkningen av medelsbehovet för den fortsatta utredningen och förberedelserna för arkitekttävlingen, får styrelsen härmed anmäla denna anslagsfråga.

Som förutskickats i byggnadsstyrelsens utredning »Riksdagens Hus» (s. 20, punkt 3.125 och s. 57, punkt 8.5) och i förvaltningskontorets skrivelse den 3 april (s. [9]* och [16]*) skall den fortsatta utredningen dels innefatta en fortsatt bearbetning av det av förvaltningskontorets styrelse fastställda preliminära lokalprogrammet med beaktande av bl. a. de behov av justeringar som anmälts eller kan komma att visa sig påkallade, dels avse ett fördjupat studium av de funktionella programkravens tillgodoseende, relaterade till vissa stadsbildsönskemål, dels utarbetande av program för en arkitekttävling. För arbetsuppgifterna under den fortsatta utredningen redogöres närmare i byggnadsstyrelsens bilagda skrivelse.

Med hänsyn till betydelsen av den byggnadsfråga varom här är fråga är

det, såsom också byggnadsstyrelsen framhållit, av vikt att tävlingsprogrammet blir grundligt genomarbetat. Härför talar även de insatser som kan förväntas från arkitektkårens sida både personellt och ekonomiskt.

Styrelsen för förvaltningskontoret anser det vara nödvändigt att så småningom genom besök hos utländska parlament få kännedom om sådana förhållanden i dessa som kan vara av värde för bedömningen av riksdagens byggnadsfråga. Som en förberedelse för dessa tilltänkta studiebesök har förvaltningskontoret via den svenska utlandsrepresentationen införskaffat skriftligt informationsmaterial, i vissa fall även ritningar, beträffande parlamentsbyggnaderna, ledamöternas arbetsvillkor samt olika tekniska och andra slag av serviceanordningar m. m., som kan stå till parlamentsledamöternas förfogande, i ett tiotal länder. Styrelsen bedömer det såsom sannolikt att sådana studiebesök från styrelsens sida kommer att bli aktuella under det framförliggande årets utredningsarbete. Kostnaderna för sådana styrelsens resor upptages inte i byggnadsstyrelsens nu framlagda beräkningar utan torde få bestridas med anlitanande av förslagsanslaget Den inre riksdagsförvaltningen: Övriga omkostnader, anslagsposten Reseersättningar, som i så fall för budgetåret 1968/69 kan komma att överskridas. Styrelsen godtar byggnadsstyrelsens beräkningar.

Av skäl som byggnadsstyrelsen anfört i sin bilagda skrivelse torde förvaltningskontorets styrelse senare under 1968 års riksdag få återkomma med den anslagsframställning som blir erforderlig sedan riksdagen tagit ställning till styrelsens skrivelse till riksdagen den 3 april 1968 om provisoriska lokaler för riksdagen vid författningsreform.

Hemställan

Åberopande det anförda hemställer styrelsen för riksdagens förvaltningskontor

att riksdagen, vid bifall till styrelsens hemställan i skrivelsen den 3 april 1968 till riksdagen om riksdagens lokalfrågor på längre sikt, till *Den inre riksdagsförvaltningen: Utredning om riksdagens hus m. m.* för budgetåret 1968/69 anvisar ett reservationsanslag av 500 000 kr.

I handläggningen av detta ärende har deltagit, förutom undertecknad ordförande, vice ordföranden Andersson, herrar Wärnberg och Augustsson, fru Kristensson samt herrar Martinsson och Tistad.

Stockholm den 25 april 1968

RIKSDAGENS FÖRVALTNINGSKONTOR

På styrelsens vägnar:

SIGURD LINDHOLM

/Sture Lannefjord

KUNGL. BYGGNADSSTYRELSEN

22.4.1968

Styrelsen för riksdagens förvaltningskontor

Riksdagshusutredningen, medelsbehov för bå 68/69

I skrivelse till riksdagen den 3 april 1968 hemställde styrelsen för riksdagens förvaltningskontor att riksdagen måtte uppdraga åt styrelsen att ytterligare utreda riksdagens byggnadsfråga och utarbeta program för en arkitekttävling.

Byggnadsstyrelsen får härmed framlägga en beräkning av kostnaderna för utredningsarbetet under bå 1968/69. Beräkningen utgår från att riksdagen beslutar i enlighet med förvaltningskontorets hemställan. Byggnadsstyrelsen bedömer att tävlingsprogram kan föreläggas riksdagen under våren 1969.

Arbetsuppgifterna är följande:

1. Bearbetning av lokalprogrammet bestående i fördjupade studier av riksdagens organisation och arbetsformer, utrymmesbehov och sambandskrav samt krav på standard.

2. Undersökning av lokalbehovets förändring på längre sikt bl. a. med hänsyn till hur utvecklingen av tekniska hjälpmedel för kommunikation påverkar programmet.

3. Utredning av de stadsplanemässiga förutsättningarna för alt. 3, nybyggnad på Nedre Norrmalm, vilket bl. a. förutsätter förhandlingar med staden. Även om en del av arbetet kommer att utföras och bekostas av staden kan ytterligare prövning av förutsättningarna behöva göras med anlitande av konsulter.

4. Utarbetande av tävlingsprogram innefattande bedömning av tävlingsform, framtagande av erforderliga programhandlingar, beräkning av kostnaderna etc.

Den tävlingsuppgift det är fråga om är av ovanligt stor betydelse och svårighetsgrad och kan antas locka över 100-talet tävlande. Värdet av den arbetsinsats, som de tävlande kommer att lägga ned på uppgiften, kan uppgå till inemot 10 milj. kr. För att tävlingen skall vara meningsfull för de tävlande och ge ett rättvisande resultat är det rimligt att tävlingsprogrammet blir grundligt genomarbetat.

Kostnaderna för genomförandet av de nämnda arbetsuppgifterna är svåra att noggrant bedöma. I viss utsträckning kan konsulter behöva anlitas för specialundersökningar. För jämförelse med liknande anläggningar kan vissa

utlandsresor bli aktuella. Byggnadsstyrelsen bedömer kostnaderna enligt följande:

Byggnadsstyrelsens personal- och administrationskostnader	150 000:—
Konsulter	250 000:—
Omkostnader, resor m. m.	50 000:—
Oförutsett	50 000:—
	<hr/>
Summa kronor	500 000:—

I beloppet ingår ej några kostnader sammanhängande med planering och projektering av riksdagens provisoriska lokaler. Vissa sådana kostnader, bl. a. avseende projektering av inredningen som skall belasta riksdagen, kan uppkomma under bå 1968/69. För beräkning av dessa kostnader, som främst är beroende av vilket provisoriealternativ som väljes, krävs särskilda beräkningar. Byggnadsstyrelsen förutsätter att erforderliga medel kan äskas under hösten 1968.

Med hänvisning till vad ovan anförts får byggnadsstyrelsen föreslå att styrelsen för riksdagens förvaltningskontor hemställer att riksdagen för bå 1968/69 anvisar 500 000 kr. för utredning av riksdagens byggnadsfråga och utarbetande av program för arkitekttävling.

SIXTEN LARSSON

/Nils Arne Rosén